

Sisäisen turvallisuuden painopisteet – mitä lähdemme yhdessä tekemään?

Vt kansliapäällikkö Jukka Aalto

Valtakunnallinen turvallisuusseminaari Järvenpäässä 24.1.2018

SISÄMINISTERIÖ
INRIKESMINISTERIET

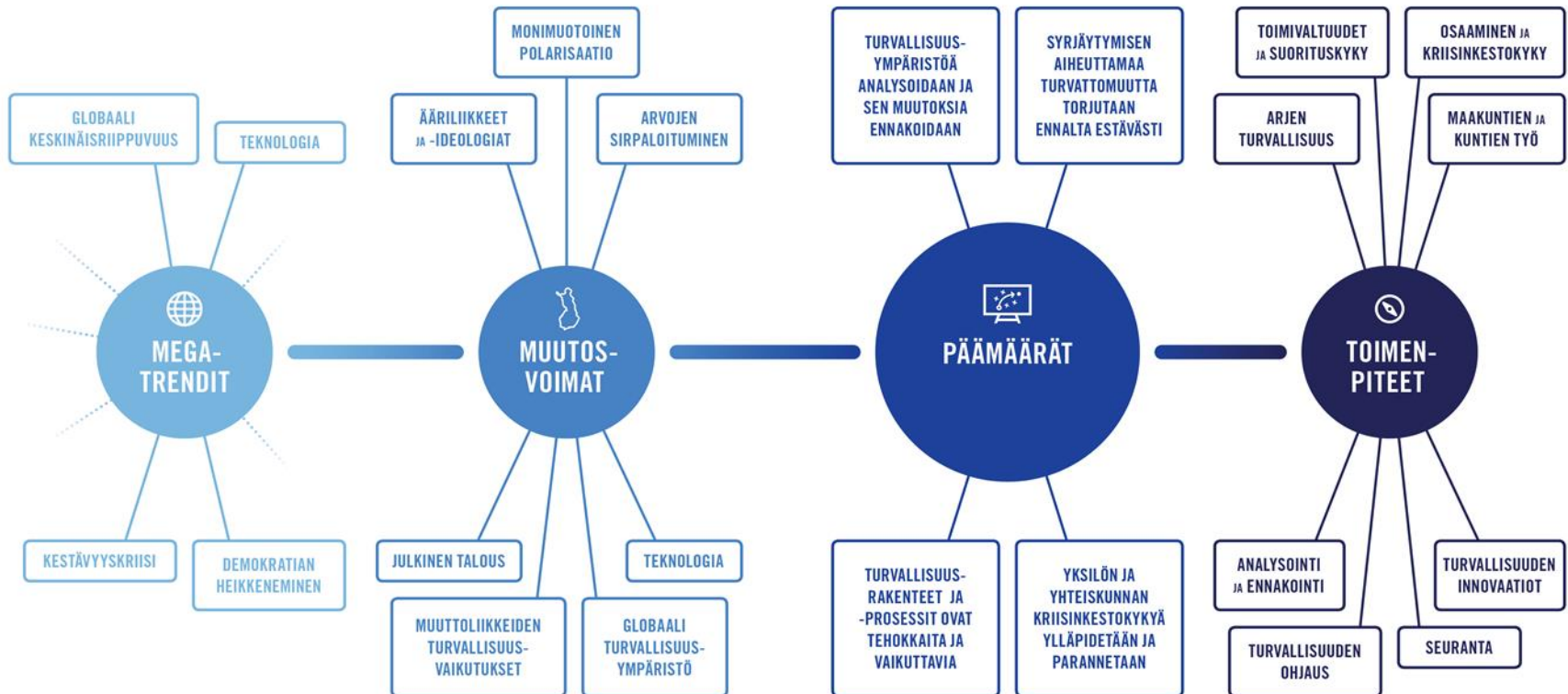
Sisäisen turvallisuuden tavoite

- Pääministeri Sipilän hallitusohjelma 29.5.2015:

Suomi on maailman turvallisin maa asua, yrittää ja tehdä työtä

Sisäisen turvallisuuden ja oikeudenhoidon palvelut sekä viranomaisten toimintakyky turvataan koko maassa.

SISÄISEN TURVALLISUUDEN STRATEGIA

H Y V Ä E L Ä M Ä — T U R V A L L I N E N A R K I

Sisäisen turvallisuuden ohjelmista strategiaan

- sisäisen turvallisuuden verkostoyhteistyötä tehty jo pitkään
  - valtioneuvoston periaatepäätökset sisäisen turvallisuuden ohjelmasta 2004, 2008 ja 2012
  - pääpaino turvallisuusongelmien ennaltaehkäisyssä ja poikkihallinnollisessa yhteistyössä
- valtioneuvoston periaatepäätös sisäisen turvallisuuden strategiasta 5.10.2017
  - yhdessä tekeminen keskeisessä asemassa, kaikki resurssit käyttöön
- sisäministeriö vastannut verkostoyhteistyöstä valtakunnallisesti alusta alkaen
  - alueellisella tasolla erilaisia toimijoita, mm. aluehallintovirastot
  - paikallistasolla kunnat turvallisuussuunnittelun kautta
  - järjestöt, yritykset, oppilaitokset

Turvallisuusyhteistyön tavoitteet

- useimmat turvallisuusilmiöt edellyttävät useamman toimijat panosta, että niihin pystytään vastaamaan
    - rikollisuus, onnettomuudet, tapaturmat, liikenne
    - erityisesti monimutkaiset, uudet turvallisuusongelmat – kyber, väkivaltainen ekstremismi, informaatiovaikuttaminen, jne.
  - "kyllä ruuvin saa seinään vasarallakin, mutta kannattaa lainata ruuvimeisseliä..."
    - esim. rikollisuus Suomessa liittyy voimakkaasti syrjäytymiseen – poliisin keinot, koulutus ja toimivaltuudet soveltuvat huonosti syrjäytymisen ehkäisemiseen
    - akuutin vaiheen toimet eri asia kuin juurisyihin vaikuttaminen
    - osaoptimoinnista kokonaistaloudellisuuteen
- kustannustehokkaimmat keinot, oikea-aikaisuus

Turvallisuus luo pohjan hyvinvoinnille

Ne yhteiskunnan ominaisuudet, joiden johdosta väestö voi nauttia oikeusjärjestelmän takaamista oikeuksista ja vapauksista ilman rikollisuudesta, häiriöistä, onnettomuuksista tai suomalaisen yhteiskunnan tai kansainvälistyvän maailman ilmiöistä ja muutoksista johtuvaa pelkoa ja turvattomuutta.

Sisäisen turvallisuuden strategia

- Suomesta maailman turvallisim maa.
- Sisäisen turvallisuuden määritelmä: Tarkoitetaan niitä yhteiskunnan ominaisuuksia, joiden johdosta väestö voi nauttia oikeusjärjestelmän takaamista oikeuksista ja vapauksista ilman rikollisuudesta, häiriöistä, onnettomuuksista ja kansallisista tai kansainvälisistä ilmiöistä johtuvaa pelkoa tai turvattomuutta.
- Aiemmin hyvä sisäinen turvallisuus voitiin nähdä uhkien poissaolona. Nykyisin myös se, miten koemme eri ilmiöt, on osa sisäistä turvallisuutta.

Sisäisen turvallisuuden strategia

- Hyvä sisäinen turvallisuus:
  - monen eri tekijän yhteisvaikutusta
  - turvallinen koti-, asuin- ja työympäristö, toimivat peruspalvelut, väestön yhdenvertaisuus, hyvin suunniteltu liikenneympäristö, avun saanti silloin kun sitä tarvitaan ja varmuus siitä, että rikoksiin syyllistyneet joutuvat edesvastuuseen teoistaan
- Sisäiseen turvallisuuteen vaikuttavaa päätöksentekoa ja toimenpiteitä tehdään siis lähes kaikilla yhteiskuntapolitiikan alueilla.
- Perussyyt siihen, miten paljon erilaisia turvallisuusongelmia yhteiskunnassamme syntyy ja millaisia ne ovat, juontuvat muista kuin ensisijaisesti turvallisuuteen liittyvistä ratkaisuista.

Sisäisen turvallisuuden strategia

- Turvallisuuteen liittyvät päätökset vaikuttavat siihen, miten syntyneisiin turvallisuusongelmiin vastataan.
- Sisäiseen turvallisuuteen vaikuttavat myös ilmiöt ja päätökset, jotka syntyvät Suomen rajojen ulkopuolella.
- Sisäisen turvallisuuden osatekijöiden moninaisuudesta johtuen ei ole tarkoituksenmukaista tai mahdollista pyrkiä vaikuttamaan kaikkiin osatekijöihin.

Sisäisen turvallisuuden strategia

- Kohteena ovat ilmiöt, joissa arjen turvallisuuteen kohdistuvat riskit ovat merkittävästi kohonneet tai joiden arvioidaan lähitulevaisuudessa aiheuttavan haittaa koko yhteiskunnan tai laajan väestönosan turvallisuudelle.
- Suomen turvallisuusviranomaisten reagointikyky on hyvä ja strategian yksi painopiste on tämän turvaaminen.
- Strategiassa painotetaan myös perussyiden tunnistamisen ja ymmärtämisen tärkeyttä.
- Parhaiten ja kustannustehokkaimmin yhteiskunnan turvallisuutta ylläpidetään ennalta estävin toimenpitein.

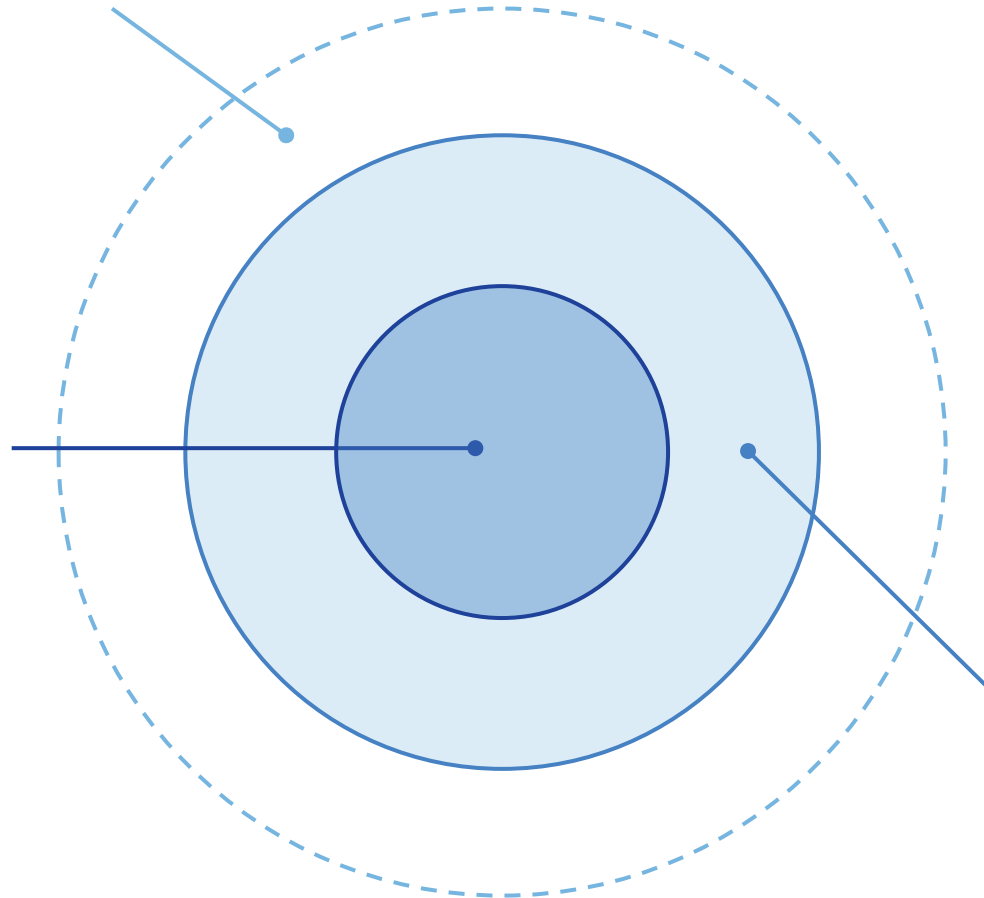
Strategian vaikuttamisalue

Yleinen yhteiskuntapolitiikka

- koulutus
- sosiaalipolitiikka
- työ
- päihteet jne.

Sisäisen turvallisuuden ydin

- yleinen järjestys ja turvallisuus
- rikostorjunta
- pelastustoiminta
- rajaturvallisuus
- oikeusprosessit

Sisäisen turvallisuuden politiikka-alue

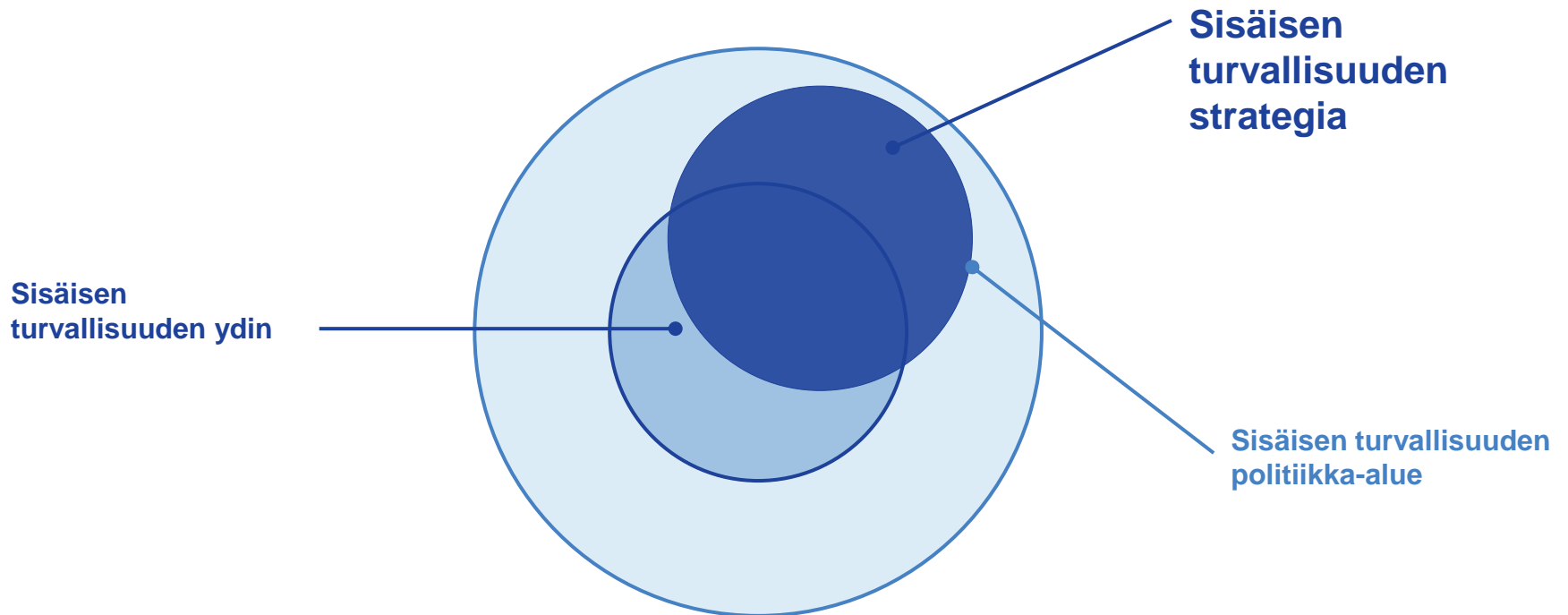
- yhteistyö
- kohonneet riskit
- ennaltaehkäisy
- ilmiöpohjaisesti yhteen toimiva hallinto

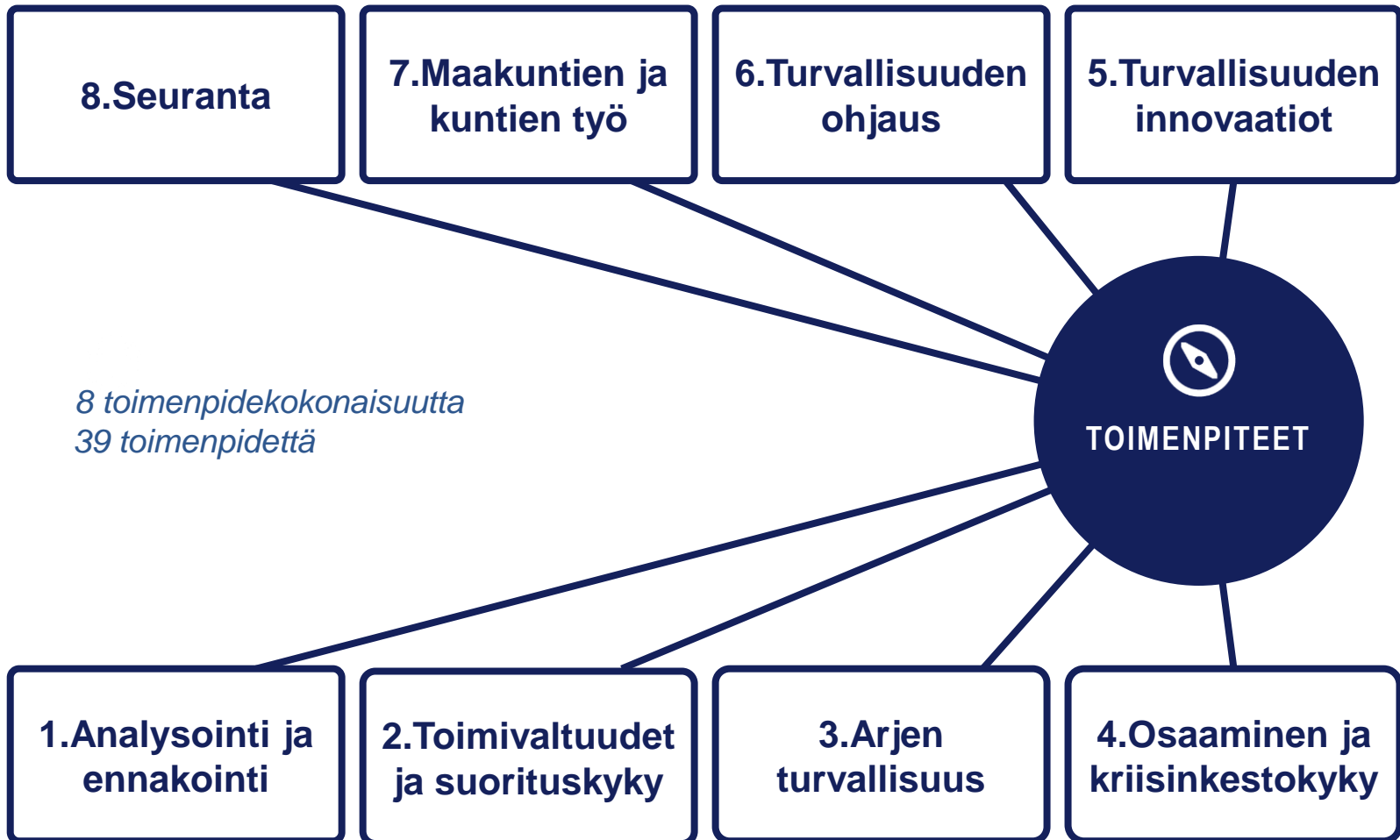
SISÄMINISTERIÖ
INRIKESMINISTERIET

Muutosstrategia

Täydentää olemassa olevia linjauksia – muutoksia vain niihin asioihin joita halutaan kehittää

Toimenpiteet

*8 toimenpidekokonaisuutta
39 toimenpidettä*

Sisäisen turvallisuuden verkostoyhteistyön painopisteet

Analysointi ja ennakointi

1. Analysointi ja ennakointi

- Vastataan kysymykseen: *mikä on sisäisen turvallisuuden tila Suomessa?*
- Seurannassa sisäisen turvallisuuden ilmiöt ja niiden muutos yhteiskunnan muuttuessa
  - rikollisuus, häiriöt, onnettomuudet, jne.
  - ei tilannekuva vaan syy- ja seuraussuhteet, vaikuttavat toimenpiteet, mitä odotettavissa?
- **Yhteistyön perusta**
  - yhteinen kieli, käsitys ja suunta
  - palvelu, informaatio-ohjaus: maakunnat, kunnat, järjestöt
- **Päävastuu SM, mutta mukana laaja verkosto, laajat tietolähteet:**
  - virastot, muut ministeriöt, sidosryhmät
  - tutkimukset, julkaisut, tilastot

Arjen turvallisuus

- **Syrjäytymiseen liittyvä rikollisuus**
  - pieni joukko tekee suurimman osan rikoksista ⇔ resurssinäkökulma
  - rikoskierteen katkaisu, ennalta estävä toiminta (esim. Ankkuri)
  - OM:n johdolla laaditaan toimintamallia
- **Ikääntyneiden turvallisuus**
  - vuonna 2030 joka neljäs suomalainen on yli 65-vuotias
  - ikääntyneiden turvallisuusohjelma julkaistaan helmikuussa 2018
- **Segregoitumisen ennaltaehkäisy ja hyvät väestösuhteet**
  - nyt vielä mahdollisuus vaikuttaa, vrt. esim. Ruotsi
  - eri väestöryhmien keskinäiset suhteet sekä väestöryhmien luottamus poliisiin ja muihin viranomaisiin
  - pienen joukon pahoinvointi + ongelmien alueellinen kasautuminen = ongelmia kaikille
- **Väkivaltaisen ekstremismin ennaltaehkäisy**

4. Osaaminen ja kriisinkestokyky

Turvallisuusosaaminen ja kriisinkestokyky

- Laaditaan toimintaohjelma kansalaisten kriisinkestokyvyn parantamiseksi
- Opetushallitus kohdentaa opetushenkilöstön täydennyskoulutusta varhaiskasvatukseen sekä koulujen rehtoreille suunnattuun turvallisuuskoulutukseen.
- Toteutetaan Monilukutaitoa Opitaan Ilolla (MOI) -kehittämishjelma

Maakuntien ja kuntien turvallisuustyö

7. Maakuntien ja kuntien työ

- Maakuntaudistus on suuri mahdollisuus alueelliselle ja paikalliselle turvallisuustyölle
  - ⇔ maakuntalakiin tulee turvallisuuden edistäminen maakuntien tehtäväksi
- Tukea toiminnalle: turvallisuussuunnittelun valtakunnalliset linjaukset
  - esitykset *toimenpiteistä, tavoitteista, toimintamalleista* ja *indikaattoreista*, joita maakuntien ja kuntien turvallisuustyössä tulisi painottaa
  - täyttää sisäisen turvallisuuden ohjelman jättämän aukon
  - tarkistetaan määräajoin
- painopisteet: ennalta estävä toiminta, yhteistyötä edellyttävät toimenpiteet
  - sovitetaan yhteen alueellisen yhteisen varautumisen tavoitteiden kanssa

- Yhteistyötä peräänkuulutetaan, mutta vain vähän työkaluja tarjottu sen tueksi
- perustetaan sisäisen turvallisuuden digitaalinen palveluväylä, joka mahdollistaa **yhdessä tekemisen aiempaa helpommin ja hauskemmin**
- Palveluväylä toimii myös strategian toimeenpanon seurannan kanavana
- SM toteuttaa ja hallinnoi, mutta sisällöntuotantoon osallistuvat kaikki turvallisuusyhteistyön tahot
  - "turvallisuus-some"
  - uutiskirje
  - yhteinen projektialusta
  - tieto- ja asiantuntijapankki

Prototyyppi on jo

IRIS IHMISET CHATTI PROJEKTI MATERIAALIT MOI MAIJA

Hyvä elämä – turvallinen arki

Tehdään yhdessä Suomi maailman turvallisemmaksi maaksi. Täällä voit keskustella, kysyä, työstää materiaaleja tai jakaa uutisia sisäisen turvallisuuden verkoston muille jäsenille.

SELAA PROJEKTEJA ETSI IHMISIÄ TUTKI MATERIAALEJA KESKUSTELE CHATISSÄ

Tilannekuva viikko 45

Ennaltaehkäisen työn kautta välineitä nuorisorikollisuuden vähentämiseen

Hallituksen kärkihanke "nuorisorikollisuus noliaan" käynnistyi vuosi sitten. Hankkeeseen sitoutuu 20 kuntaa ja ensimmäisiä tuloksia odotellaan aivan lähipäivinä. Tuore väitöstutkimus löysi nuorisorikollisuuden ennusmerkit:

TEKEMÄN KUTTUVA TEEMOINEN PALVELUSSA

LOUTHIKOKO MA 13.11.2017
Nuori mies vihjasi tekevänsä koulusurman – poliisin keinot meinasivat loppua. Helsingin Sanomat 3 minuuttia lukea

PROJEKTI PE 09.11.2017
Ylivieskan nuorisorikollisuuden vähentäminen – kehittämissuunnitelma. Martti 13 minuuttia lukea

Turn on comment mode to collaborate on this prototype

Aikataulu

**Strategian
hyväksyminen
10/2017**

**Toimeenpano
2018–2019**

**Sisäisen
turvallisuuden
selonteko
2020**

jatkuvaa toimintaa

